



1974  
DICLE ÜNİVERSİTESİ



Academy of  
Music,  
Dance  
and Fine Arts  
Dicle



# I. ULUSLARARASI MÜZİK VE DANS KONGRESİ

06-07-08 MAYIS / *Dişarbakır* 2015  
Dicle Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

DICLE ÜNİVERSİTESİ BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ / Tel: (0412) 248 82 36 / Fax: (0412) 248 80 44 / [diclebasin@dicle.edu.tr](mailto:diclebasin@dicle.edu.tr)

[www.dicle.edu.tr](http://www.dicle.edu.tr)

[www.imdcongress.com](http://www.imdcongress.com)

*BİLDİRİLER KİTABI*



# *1. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi E - Bildiriler Kitabı*

**Editörler**

**Dr. Tarkan YAZICI**

**Doç. Kürşad GÜLBAYAZ**

**06-08 Mayıs 2015**

**Diyarbakır**



MÜZİK EĞİTİMİ YAYINLARI NO. 65

Kültür Kitapları Serisi No. 21

www.muzikegitimi.net

ISBN 978-605-4957-17-0

**KONGRE KOORDİNATÖRÜ**

Doç. Kürşad GÜLBAYAZ

**KONGRE SEKRETERİ**

Dr. Tarkan YAZICI

**ONUR KURULU**

Prof. Dr. Ayşegül Jale SARAÇ

Prof. Dr. Milcho VASILEV

Prof. Dr. Ferhad BEDELBEYLİ

**KONGRE BAŞKANLARI**

Prof. Dr. Turan SAĞER & Prof. Dr. Gürbüz AKTAŞ

**DANIŞMA KURULU**

Prof. Dr. Adnan KOÇ

Prof. Dr. Ahmet Hakkı TURABİ

Prof. Dr. Ayşe Meral TÖREYİN

Prof. Dr. Ayşe SEZER

Prof. Dr. Erol PARLAK

Prof. Dr. Fikret DEĞERLİ

Prof. Dr. Gülay MİRZAOĞLU

Prof. Dr. Hasan ARAPGİRLİOĞLU

Prof. Dr. Hatice Selen TEKİN

Prof. Dr. Hüseyin ARSLAN

Prof. Dr. M. Cihat AŞKIN

Prof. Dr. M. Hakan CEVHER

Prof. Dr. M. Öcal ÖZBİLGİN

Prof. Dr. Metin EKE

Prof. Dr. Metin EKİCİ

Prof. Dr. Metin ÖZARSLAN

Prof. Dr. Mustafa USLU

Prof. Dr. Nihal CÖMERT ÖTKEN

Prof. Dr. Nilgün DOĞRUSÖZ DİŞİAÇIK

Prof. Dr. Oya LEVENTOĞLU

Prof. Dr. Serpil MURTEZAOĞLU

Prof. Dr. Suna ÇEVİK

**BİLİMSEL SEKRETERYA**

Ahmet GÜNDÜZ

İlke KIZMAZ

Mehmet ERDEM

Mustafa ŞAHİN

Sonay ÖDEMİŞ

Soner OKAN

Tarkan YAZICI

## DÜZENLEME KURULU

Ahmet GÜNDÜZ	Dicle Üniversitesi
Cihan TABAK	Harran Üniversitesi
Emre PINARBAŞI	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Evrin KAŞIKÇI	Trakya Üniversitesi
Ferat KAYA	Dicle Üniversitesi
Fethi KARAKEÇİLİ	York Üniversitesi
İlhan ERSOY	Ege Üniversitesi
İlke KIZMAZ	İstanbul Teknik Üniversitesi
İsmail SINIR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Mehmet ERDEM	Kafkas Üniversitesi
Mustafa ŞAHİN	Dicle Üniversitesi
Murat İÇKIR	Trakya Üniversitesi
Ömer ADIGÜZEL	Ankara Üniversitesi
Recep USLU	Gazi Üniversitesi
Sonay ÖDEMİŞ	İstanbul Teknik Üniversitesi
Soner OKAN	Dicle Üniversitesi
Şefika İzgi TOPALAK	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Tarkan YAZICI	Dicle Üniversitesi

## BİLİM KURULU

Dr. ADNAN KOÇ	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. AHMET BÜLENT ALANER	Anadolu Üniversitesi
Dr. AHMET HAKKI TURABI	Marmara Üniversitesi
Dr. AHMET HAMDİ ZAFER	Trakya Üniversitesi
Dr. AHMET SELİM DOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Dr. AHMET SUAT KARAHAN	Harran Üniversitesi
Dr. AHMET TERZİOĞLU	Erzincan Üniversitesi
Dr. AHMET YÜRÜR	Emekli
Dr. AKIN ARABOĞLU	Trakya Üniversitesi
Dr. ANIL ÇELİK	Nevşehir Üniversitesi
Dr. ANN R. DAVID	Roehampton Üniversitesi
Dr. ARDA EDEN	İnönü Üniversitesi
Dr. ARDA GÖKSU	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. ASLIHAN ERUZUN ÖZEL	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. AŞKIN ÇELİK	Kafkas Üniversitesi
Dr. ATILLA ÇAĞDAŞ DEĞER	Hacettepe Üniversitesi
Dr. ATILLA SAĞLAM	Trakya Üniversitesi
Dr. AYHAN EROL	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. AYHAN SARI	İstanbul Devlet Türk Müziği Korosu
Dr. AYKUT ÖNDER SARIÇİFTÇİ	Pamukkale Üniversitesi
Dr. AYRİN ERSÖZ	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. AYŞE MERAL TÖREYİN	Gazi Üniversitesi

Dr. AYŞE SEZER	Akdeniz Üniversitesi
Dr. AYŞEGÜL ARAL ALTIÖK	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. BABEG GURBANOV	Gaziantep Üniversitesi
Dr. BAHADIR TUTU	Ege Üniversitesi
Dr. BANU MUSTAN DÖNMEZ	İnönü Üniversitesi
Dr. BERNA KURT KEMALOĞLU	İstanbul Aydın Üniversitesi
Dr. BÜLENT KURTIŞOĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. CAN KARAHAN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. CANSEVİL TEBİŞ	Balıkesir Üniversitesi
Dr. CEMAL KARABAŞOĞLU	Sakarya Üniversitesi
Dr. CEMAL YURGA	İnönü Üniversitesi
Dr. CENGİZ ŞENGÜL	Atatürk Üniversitesi
Dr. CENK GÜRAY	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Dr. CİHAN YURTÇU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. CİHAT CAN	Gazi Üniversitesi
Dr. DENİZ BESTE ÇEVİK KILIÇ	Balıkesir Üniversitesi
Dr. DENİZ ÖZDEMİR TUNÇER	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Dr. EFE AKBULUT	Pamukkale Üniversitesi
Dr. ELSIE IVANCICH DUNIN	Kaliforniya Üniversitesi
Dr. EMİN ERDEM KAYA	Nevşehir Üniversitesi
Dr. EMRE ÜSTÜN	Nevşehir Üniversitesi
Dr. ERCAN KILKIL	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. ERDEM ÇAĞLAR	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. ERDEM ÇÖLOĞLU	Mimar Sinan Üniversitesi
Dr. ERDEM ÖZDEMİR	Uludağ Üniversitesi
Dr. EREN ÖZEK	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. ERHAN ÖZDEN	İstanbul Üniversitesi
Dr. EROL PARLAK	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. ERSAN ÇİFTÇİ	Erzincan Üniversitesi
Dr. ERTUĞRUL BAYRAKTARKATAL	Başkent Üniversitesi
Dr. ESİN UÇAL CANAKAY	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. ESRA KARAOL	İstanbul Üniversitesi
Dr. ESRA ÖĞÜT DALKIRAN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. EYÜP UZUNKAYA	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. F. BELMA KURTIŞOĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. F. REYHAN ALTINAY	Ege Üniversitesi
Dr. FARUK DÜZGÜN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. FATİH AKBULUT	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. FATİH ÇATIKKAŞ	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. FATİH SALİH COŞKUN	Ege Üniversitesi
Dr. FATMA ADİLE BAŞER	Fatih Üniversitesi
Dr. FERDİ KOÇ	Sakarya Üniversitesi
Dr. FERİT BULUT	Niğde Üniversitesi
Dr. FEYZAN VURAL	Niğde Üniversitesi

Dr. FIRAT KUTLUK	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. FİKRET DEĞERLİ	Fatih Üniversitesi
Dr. FÜSUN AŞKAR	Ege Üniversitesi
Dr. GÖKAY YILDIZ	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. GÖKHAN EKİM	Ege Üniversitesi
Dr. GÖKTAN AY	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. GÖZDE ÇOLAKOĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. GÜLAY MİRZAOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Dr. GÜLCE COŞKUN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. GÜLÇİN YAHYA KAÇAR	Gazi Üniversitesi
Dr. GÜLER DEMİROVA GYÖRFFY	Ankara Üniversitesi
Dr. GÜLTEKİN ŞENER	Gaziantep Üniversitesi
Dr. GÜRBÜZ AKTAŞ	Ege Üniversitesi
Dr. GÜRSAN SARAÇ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. H. TAHSİN SÜMBÜLLÜ	Atatürk Üniversitesi
Dr. HAKAN SAKAR	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. HAKAN TATYÜZ	Gaziantep Üniversitesi
Dr. HASAN ARAPGİRLİOĞLU	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. HASAN BOZKURT	Akdeniz Üniversitesi
Dr. HATİCE SELEN TEKİN	Sakarya Üniversitesi
Dr. HÜSEYİN ARSLAN	Dicle Üniversitesi
Dr. HÜSEYİN DEMİR	Akademi KBB Hastanesi
Dr. HÜSEYİN YALTIRIK	TRT İzmir Radyosu
Dr. HÜSEYİN YÜKRÜK	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. IDA MEFTAHI	Maryland Üniversitesi
Dr. ILGİM KILIÇ	İnönü Üniversitesi
Dr. IRENE MARKOFF	York Üniversitesi
Dr. İBRAHİM YAVUZ YÜKSELİN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. İLHAN ERSOY	Ege Üniversitesi
Dr. İLKER KÖMÜRCÜ	Bülent Ecevit Üniversitesi
Dr. İLKNUR DEMİRBAĞ	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. İPEK TARGAY KIVRAK	Gazi Üniversitesi
Dr. İSMAİL GÜVEN	Ankara Üniversitesi
Dr. İSMAİL SINIR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. JANOS SİPOS	Franz Liszt Academy Of Music
Dr. JOHN MARGON O'CONNELL	Cardiff Üniversitesi
Dr. KAMİLE AKGÜL	Yeni Yüzyıl Üniversitesi
Dr. KORAY SAZLI	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. KÖKSAL APAYDINLI	Ordu Üniversitesi
Dr. KÜRŞAD GÜLBELAZ	Dicle Üniversitesi
Dr. LALE HÜSEYNOVA	Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. M. CİHAT AŞKIN	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. M. HAKAN CEVHER	Ege Üniversitesi
Dr. M. HAKAN SAKAR	Dokuz Eylül Üniversitesi

Dr. M. ÖCAL ÖZBİLGİN	Ege Üniversitesi
Dr. M. SERKAN UMUZDAŞ	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. MAHMUT KARAGENÇ	Ege Üniversitesi
Dr. MAHMUT SARI	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. MARTİN GREVE	Orient – İnstıtut İstanbul
Dr. MAYA SADIKZADEKIZI	Bakü Müzik Bilimler Akademisi
Dr. MELTEM EROL DÜZBASTILAR	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Dr. METİN EKE	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. METİN EKİCİ	Ege Üniversitesi
Dr. METİN ÖZARSLAN	Hacettepe Üniversitesi
Dr. MURAT ÇAĞLAR	Akdeniz Üniversitesi
Dr. MUSTAFA APAYDIN	Ankara Üniversitesi
Dr. MUSTAFA HİLMİ BULUT	Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. MUSTAFA ŞAHİN	Dicle Üniversitesi
Dr. MUSTAFA USLU	Marmara Üniversitesi
Dr. MUZAFFER SÜMBÜL	Çukurova Üniversitesi
Dr. MÜNİR NURETTİN BEKEN	Kaliforniya Üniversitesi
Dr. MÜRRET NEVRA KÜPANA	Sakarya Üniversitesi
Dr. NECDET KALENDER	Uludağ Üniversitesi
Dr. NESRİN BİBER ÖZ	Uludağ Üniversitesi
Dr. NEZİHE ŞENTÜRK	Gazi Üniversitesi
Dr. NİHAL CÖMERT ÖTKEN	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. NİLGÜN DOĞRUSÖZ DİŞİAÇIK	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. NİLGÜN SAZAK	Sakarya Üniversitesi
Dr. NURTUĞ BARIŞERİ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. OĞUZ OZAN BİLEN	Harran Üniversitesi
Dr. OĞUZ ÖZCAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. OKAN MURAT ÖZTÜRK	Başkent Üniversitesi
Dr. OYA LEVENTOĞLU	Erciyes Üniversitesi
Dr. OYTUN EREN	Anadolu Üniversitesi
Dr. OZAN BAYSAL	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. Ö. SADIK KARATAŞ	Atatürk Üniversitesi
Dr. ÖMER ADIGÜZEL	Ankara Üniversitesi
Dr. ÖMER BARBAROS ÜNLÜ	Ege Üniversitesi
Dr. ÖZGE ÇONGUR YEŞİLKAYA	Gazi Üniversitesi
Dr. ÖZGEN KÜÇÜKGÖKÇE	Ege Üniversitesi
Dr. ÖZLEM AKKAYNAK	Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. PAROMİTA KAR	York Üniversitesi
Dr. PLACIDA STARO	Bologna Üniversitesi
Dr. RECEP USLU	Gazi Üniversitesi
Dr. RIZA AKYÜREK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. RUHİ AYANGİL	Fatih Üniversitesi
Dr. SAVAŞ EKİCİ	Gaziantep Üniversitesi

Dr. SEDAT TAMAY	Ardahan Üniversitesi
Dr. SERAP AKDENİZ	Ege Üniversitesi
Dr. SERAP YÜKRÜK	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. SERENAT SARIKAYA İSTANBULLU	Niğde Güzel Sanatlar Lisesi
Dr. SERHAT TURUNÇ	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. SERHAT YENER	Ordu Üniversitesi
Dr. SERKAN ÇAKIR	İnönü Üniversitesi
Dr. SERMİN BİLEN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. SERPİL MURTEZAOĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. SERPİL UMUZDAŞ	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. SERVER ACİM	İnönü Üniversitesi
Dr. SERVET YAŞAR	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. SEVAL KÖSE	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. SEYİT YÖRE	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. SEZEN ÖZEKE	Uludağ Üniversitesi
Dr. SİBEL KARAKELLE	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. SONGÜL KARAHASANOĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. SUNA ÇEVİK	Gazi Üniversitesi
Dr. SÜLEYMAN TARMAN	Aksaray Üniversitesi
Dr. ŞEBNEM YILDIRIM ORHAN	Gazi Üniversitesi
Dr. ŞEHRİBAN KOCA	Mersin Üniversitesi
Dr. ŞEHVAR BEŞİROĞLU	İstanbul Teknik Üniversitesi
Dr. ŞİRİN AKBULUT DEMİRCİ	Uludağ Üniversitesi
Dr. ŞÜKRÜ ÖNER DİNÇ	Trakya Üniversitesi
Dr. TANJU ARABOĞLU	Trakya Üniversitesi
Dr. TARKAN YAZICI	Dicle Üniversitesi
Dr. TİMUR VURAL	Niğde Üniversitesi
Dr. TURAN SAĞER	Yıldız Teknik Üniversitesi
Dr. UBEYDULLAH SEZİKLİ	İstanbul Üniversitesi
Dr. UFUK YAĞCI	Pamukkale Üniversitesi
Dr. UĞUR ALPAGUT	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. UĞUR TÜRKMEN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. YAKUP ALPER VARIŞ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. YAVUZ DURAK	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. YUSUF AKBULUT	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. YÜKSEL PİRGON	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Z. SEÇKİN GÖKBUDAK	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. ZAFER GÜZEY	Anadolu Üniversitesi
Dr. ZEKERİYA BAŞARSLAN	Marmara Üniversitesi
Dr. ZEKERİYA KAPTAN	Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. ZEKİ NACAĞCI	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. ZEYNEP KAYA	Aksaray Üniversitesi
Dr. ZUHAL DİNÇ ALTUN	Karadeniz Teknik Üniversitesi



## İÇİNDEKİLER

### SÖZEL BİLDİRİLER

Diyarbakır, Elazığ ve Bingöl İllerindeki Delilo Oyununun Karşılaştırmalı Analizi	1
<i>Abdulmenaf Korkutata &amp; Kürşad Gülbeyaz</i>	
Bir Halk Çalgısından Daha Fazlası: Tar	7
<i>Ahmet Serhat Turunç</i>	
Dört Farklı Ülkeden Örnekler Üzerinden Balkan Halk Dansları Müziğinde Kontrbasın Kullanım Şekli	12
<i>Arda Eravcı &amp; Sevda Can</i>	
Mahalli Dil Kültürünü Bilmeyen Derlemecilerin, Geleneksel Müziğe Olumsuz Etkileri	18
<i>Aşkın Çelik &amp; Can Doğan</i>	
Azerbaycan'da Koro Sanatının Oluşumu ve Gelişim Yolları Hakkında	25
<i>Aynur Humbatova</i>	
Türk Halk Oyunlarının Sahnelenme Sürecinin Oyunlar ve İlgili Unsurlar Üzerinde Yarattığı Değişimler	28
<i>Bülent Kurtişoğlu &amp; Arda Eravcı</i>	
Obezite ve Dans; Halk Oyunları Örnekleme	33
<i>Bülent Kurtişoğlu &amp; Gülsüm Hatipoğlu Özcan &amp; Sancar Özcan</i>	
İstanbul İli Büyükçekmece İlçesi Celaliye Mahallesi'nde Yaşayan Patriyotların Düğün Geleneklerinde	42
Müzik ve Oyun Bağlamında 1960'lardan Bugüne Yaşanan Değişimler	
<i>Bülent Kurtişoğlu &amp; Seren Dalay</i>	
Kültürlenme Sürecinden Formal Eğitime, Kars Âşıklık Geleneğinde Değişim ve Süreklilik:	46
<i>Âşık Günay Yıldız</i>	
<i>Caner Bektaş &amp; Elif Bektaş</i>	
Duduğun Popülerleşmesiyle Enstrümana Yansıyan Gelişmeler	52
<i>Cem Ekmen</i>	
Multidisipliner Bir Bilim Olarak Müzik	56
<i>Deniz Aydar</i>	
Sanat, Kültür ve Siyaset Etkileşiminde W. A. Mozart'ın "Saraydan Kız Kaçırma" Operası	60
<i>Derya Ağca</i>	
Diasporada Bir Kürt Müzisyen Nizamettin Ariç	67
<i>Ebru Avcı</i>	
Manisa Soma Cenkyeri Köyü Eşek Seyirlik Oyunu	81
<i>Emir Cenk Aydın</i>	
Türk Müziğinde Uygulama İle Teori Farklılığı Tespiti Noktasında Kullanılabilecek Bilgisayar Yazılımları	86
<i>Emre Pınarbaşı &amp; Ahmet Çakır</i>	
Devlet Müzik Kurumlarının Hedeflenen Başarısında "Müzik Yöneticisi"	92
<i>Esin De Thorpe Millard</i>	
Halk Danslarına Çalgısal Eşlikte Geleneksel İcra Biçimi "Ayağa Çalma ve Asma Davul Örneği"	95
<i>Eyüp Uzunkaya</i>	

Geleneksel Halk Oyunlarında Popüler Kültür Etkileri “Gdo–Genetiği Değiştirilen Oyunlar” <i>Eyüp Uzunkaya</i>	104
Solfej Kitaplarındaki Ses Sınırı Sorunu: Lavignac 1A Örnekleme <i>Faruk Yıldırım</i>	113
XV. Yüzyıl Türk Müsiki Yazma Eserlerinde Müsiki Terimleri <i>Ferdi Koç</i>	117
İşlevsel Halk Bilimi Kuramı Bağlamında “Kars İlinde Oynanan Şeyh Şamil Oyunu”nun İncelenmesi <i>Funda Bozkurt</i>	122
Türk Halk Müziği Fonetik Notasyon Sistemi/THMFNS Seksolekt-Müzikolekt Özellikleri: Urfa Yöresi Örnekleme <i>Gonca Demir</i>	129
Samsun Yöresi Mübadil Düğünlerinde Geleneksel Dansların İcrası <i>Gökhan Barutcu</i>	139
İbradı Müziğinde Def Çalgısı <i>Gülay Diri</i>	150
Yardımcı Piyano Dersinin Müzik Eğitiminde Yeri ve Önemi <i>Güler Demirova Györffy</i>	154
Mey ve Zurna’nın Halk Oyunlarının İcrasında Kullanımı <i>Gürkan Çakmak</i>	163
Türk Halklarının Şarkılarında Tür Özelliği <i>Habibe Mammadova</i>	174
Avant-Garde Sanatında Çağdaş Bir Ağıt Örneği: Erdem Helvacıoğlu & Ros Bandt “Black Falcon” Eserinin İncelenmesi <i>Hakan Duran</i>	178
Stüdyo Müzisyeni: Aranjörler ve Profesyonel Kayıt Müzisyenlerinin Görüşleri Çerçevesinde Ülkemizde Stüdyo Müzisyenliğinin Temel Özellikleri <i>İsmail Sınır &amp; Halil Apaydın &amp; Fatma Sınır</i>	185
Aranjörlük, Yaratıcılık ve Teknoloji <i>İsmail Sınır</i>	194
Orta Anadolu Türküleri ve Bozlak İcrasında “Abdal Düzeni” Kullanımının Azalması ve Sebepleri <i>Kemal Özavcı</i>	204
Batılılaşma Sürecinde Osmanlı Devleti’nde Musikinin Tarihsel Gelişimi <i>Kürşat Korkut &amp; Sungur Doğançay</i>	211
Müzik Biliminin Öğrencilere Aşılması <i>Leman Mehdiquliyeva</i>	218
Politik Yaklaşımların Müzik Üzerindeki Etkileri (Kayseri Büyükşehir Belediye Konservatuvarı Örneği) <i>Levent Değirmencioğlu</i>	223
Her Yönüyle Türkiye’de Protest Müzik Olgusu <i>M. Serkan Çakır &amp; Banu Mustan Dönmez</i>	229

Ud İcra Geleneğinde Süslemeler, Nota ve İcra Farklılığı	234
<i>Mehmet Bitmez</i>	
Halk Danslarında Feminist Eleştirinin Gerekliği	243
<i>Mehmet Erdem</i>	
Yas Dansları	246
<i>Mehmet Öcal Özbilgin &amp; Yusuf Kurt</i>	
Halk Danslarının Zihinsel Boyutları	253
<i>Mustafa Kaya &amp; Özgür Zafer Alkaya &amp; Funda Demirtürk</i>	
Halk Oyunları Müziklerinin Stüdyo Ortamında Yapılması ve Karşılaşılan Sorunlar	256
<i>Mustafa Şahin</i>	
Adana-Osmaniye Bölgesi Dans ve Müzik Kültüründe Çiftetelli	266
<i>Muzaffer Sümbül &amp; Özgür Peker</i>	
Van'da Türkölü Oyunlar ve Dengbeçlik Geleneği	284
<i>Nihal Cömert Ötken &amp; Cenap Güngör</i>	
Müzikal Bir Ritüel Olarak Mehteran Gösterileri	297
<i>Okan Sağlambilen</i>	
Leyla Gencer'in Dünya Opera Sanatının Diğer Temsilcilerine Göre Giuseppe Verdi'nin	308
"Il Trovatore" Operasının Leonora Karakteri Örneğinde Sahne Özellikleri	
<i>Osman Özel</i>	
Sûz-i Dil Makamına Dâir	314
<i>Özgen Küçükgökçe</i>	
Yaratıcı Dans ve Füg Analizi	322
<i>Peyruze Rana Şimşek &amp; Sermin Bilen</i>	
Azerbaycan Müzik Sanatının ve Eğitiminin Gelişmesinde Kadın Piyanistlerin Rolü	330
<i>Saide Hacıbaba Kızı Halilova</i>	
Sinema ve Müzik; Türkiye'de Film Müziği Yapmak	336
<i>Salim Sınar</i>	
Pozisyonlu Çalış Tekniği İle Bağlama Öğretiminde Sarkma Tekniğinin İzahı	342
<i>Sedat Tamay</i>	
Halk Oyunlarında Görülen Bazı Figür ve Hareketlerin Anlambilimsel Yorumu	355
<i>Selami Akış</i>	
Şüşter Makamı ve Geleneksel Müzik Türleri Azerbaycan Besteçilerinin Eserlerinde	362
<i>Shabnam Musannif Shıkhalyeva</i>	
Keman Öğretiminde Teknolojik Unsurlardan Yararlanmanın Gerekliği	367
<i>Soner Okan</i>	
Diyarbakır'da Müziğin Sosyal Sorumluluk Bağlamında Yeri ve Önemi	374
<i>Songül Çakmak</i>	
Müzikde Bir Hizmetkâr Liderlik Örneği Olarak Hüseyin Erbay	381
<i>Suzan Urgan &amp; Mustafa Kemal Demirci &amp; Nuray Mercan &amp; Bünyamin Özgüleş</i>	

İstanbul - Galata Mevlevihanesi'nin Musiki Eğitime Geçmişte ve Günümüzde Katkıları	388
<i>Süleyman Ergişi</i>	
Özengen Piyano Eğitimcilerinin Öğretim Uygulamaları	395
<i>Tarkan Yazıcı &amp; Şefika İzgi Topalak</i>	
Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kürt Müziğinde Kadınların Evlilik Problemleri	409
<i>Tekin Çifçi</i>	
Okul Öncesi Dönemde Çalgı Eğitiminde Kullanılan Sistemik Yöntemlerde Öğretmen Faktörü	417
<i>Tuna Taşdemir &amp; Erhan Mert</i>	
Erzurum Yöresi Sözlü Oyun Havalarının Geleneksel Türk Sanat Müziği Kuramına Göre Ezgisel Analizi	425
<i>Turan Sağer &amp; Zafer Akıncıoğlu</i>	
Türk Müziğinde Dörtlü Armoni Uygulamalarında Karşılaşılabilecek Sorunlar Üzerine Bir Çözüm Önerisi	433
<i>Turgay Akdağoğlu &amp; Tolga Karaca</i>	
İkili Okumalar: Atatürk Dönemi Türk Romanında Batı Müziğinin Yansımaları	440
<i>Uğur Morkaya</i>	
Osmanlı Toplumunda Eğlence Kültürü ve Müzik	449
<i>D. Volkan Karaboğa</i>	
İnsanın Vatansız Ruhta Büyümesinde Tarihi Eserlerin Rolü	457
<i>Vüqar Hümbetov</i>	
Kars Müzik Kültüründe Kullanılan Çalgılar	460
<i>Yakup Açar &amp; Caner Bektaş</i>	
Ortaçağda Türk Kadını ve Avrupa Kadını	468
<i>Yalçın Abdulla</i>	
Doğu Romanlarının Müzik Pedagojisi ve Performans Pratikleri "Malatya Örneği"	470
<i>Zafer Kılınçer</i>	
Yörük Çobanlığında Müzik	479
<i>Zehra Yılmaz</i>	
20. Yüzyıl Azerbaycanda Politik Yaklaşımların Müzik Kültürüne Etkisi	486
<i>Züleyha Abdulla</i>	
<b>POSTER BİLDİRİLER</b>	
Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Müzik Eğitimi I-II Derslerine Yönelik Yeterlik Algıları	489
<i>Büşra Beyde &amp; Tarkan Yazıcı &amp; Ahmet Gündüz &amp; Meral Öner Sünkür</i>	
Konservatuvar Öğrencilerinin Akademik Güdülenme Düzeyleri	498
<i>Hasret Şiraman &amp; Tarkan Yazıcı &amp; Ahmet Gündüz</i>	
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Düzeyleri	507
<i>Melike Kolak &amp; Tarkan Yazıcı &amp; Ahmet Gündüz</i>	
Konservatuvar Öğrencilerinin Sınav Kaygı Düzeyleri	513
<i>Songül Yılmaz &amp; Tarkan Yazıcı &amp; Ahmet Gündüz</i>	
Konservatuvar Öğrencilerinin Aşka İlişkin Tutumları İle Depresyon Düzeyleri Arasındaki İlişki	520
<i>Şeyma Özbay &amp; Tarkan Yazıcı &amp; Ahmet Gündüz</i>	

## MULTİDİSİPLİNER BİR BİLİM OLARAK MÜZİK

### Music as a Multidisciplinary Science

Deniz AYDAR\*

#### ÖZET

Müzik ilk etapta her ne kadar sanat olarak gözüke de, aslen bir bilim dalıdır. Çünkü evrenin güzelliğini betimleyen bu sanat, tek başına ortaya çıkmaksızın, hayatın mitolojik, kültürel, tarihi, sosyolojik hatta ekonomik boyutu ile oluşmuş; zamanla çeşitli disiplinlerle etkileşim içine girerek, alanlaşma yoluna gitmiştir. Dolayısıyla etkilenen, etkileyen ve sürekli değişim içerisinde olan bir bilim dalıdır.

Alt yapısında matematik ve fizik kuralları taşıyan müziğin aslını oluşturan yetenek ve yaratıcılık olgusunun geliştirilebilirliği göz önüne alınırsa, müziğin bir bilim dalı olarak, diğer alanlarla olan ilişkisini, doğal karşılamak gerekir. Bu konu, müzikolojik boyutlardan, müzik eğitime ve teknolojiye kadar giden, uzun soluklu bir konudur. Çünkü özellikle bu aşamada, sistem kavramı hayli belirginleşir. Bu kavram, müziği diğer disiplinlerle birlikte farklı düşünmeye sevk etmiş, temsil olarak sanat olmanın dışında farklı arenalara sokmuştur.

Bu anlamda yapılacak olan bu çalışmada, müziğin diğer disiplinlerle ilişkisine bir yaklaşım sergilenecek, bilim olma süreçleri çeşitli başlıklar altında incelenecektir.

**Anahtar Kelimeler:** Müzik, bilim, disiplin, sistem, kültür.

#### ABSTRACT

Even though music is seen as an art branch, it is actually science branch. Because the art of music which describes the beauty of universe is composed of mythological, cultural, historical, sociological and even the economical extent of life and it interacts with different disciplines in time and becomes a field. Thereby it is a science which is affected, affects and it is always in a change in progress.

If improvability of the case of ability and creativity which music consist of with the base of mathematics and physics is considered, it is reacted normally to music's relation with other fields. This subject is a long- running subject which goes from musicological aspect to music aducation and technology. Because especialy in this stage, concept of the system becomes clear. This concept motivates music to consider distinctive through other disciplines and except being a representation art, it made music to introduce with different arenas.

In this sense of this study, it will be presented an approach to music relation with other disciplines and the process of becoming a science is examined with different titles.

**Key Words:** Music, Science, discipline, system, culture.

### 1. GİRİŞ

Müziğin diğer disiplinlerle olan ilişkisi, insan- doğa- kültür üçlüsünde, tarih ve toplum eksenine paralellik gösterip, çeşitli eylem (edim) ve yaşama biçimleriyle hep var olmuşken, günümüze doğru ayrı ayrı alanlaşma çerçevesinde, daha belirgin sistematik yaklaşımları ele alır. Müziğin gerek kendi içyapısı, gerekse, çeşitli yapılanmalarla oluşturduğu kültürel ortam, dönemsel olarak farklı yaşama biçimlerinden ortaya çıkmış olup; daha önce bahsedildiği gibi, alt tabanda tarihi olaylar dizgesi ve bunun paralelinde gelişen toplumsal pratikleri barındırır. Dolayısıyla, müziği diğer alanlarla ilişkilendirirken, bilim olma süreçleri göz önünde tutulmalı ve bu şekilde bakılmalıdır. Çünkü icra dâhil müziği doğuran sebepler öncelikle, müziğin aslen bilim olmasıyla ilişkilidir.

Müziğin multidisipliner bir bilim olması, sanat olma aşamalarını desteklerken, yüksek oranda önem taşımaktadır. Çünkü alt yapıda, insanın evrim geçirmesi sonucu içinde bulunduğu kültür ortamları, son derece karmaşık olup, zamana göre değişkenlik gösterir. Bununla birlikte, bahsedilen kültürel ortamların, gelişen süreçte eğitim olgusuyla şekillenmesi ise, müziğin birçok disiplinle beraber anılması gereğini, daha kuvvetle vurgular. Dolayısıyla, müzik söz konusu olunca, '*diğer disiplinlere karşı ilgisizlik, tarihsel açıdan olabildiğince zengin müzik biliminin gelişimi açısından*' (Tekin, 2014: 7) sakıncalı durum oluşturmaktadır.

Müziğin bir takım serbest disiplinlerle bir arada olması, aslen bireysel uygulamalardan daha çok, toplum olma süreciyle bağlantılıdır. Çünkü tarihsel ve kültürel sebeplerin yanı sıra, özellikle bugün değişen toplum şartlarının oluşturduğu, türleşmede belirsizlik taşıyan müzik yapılanmaları, sanat olmanın dışında, tüketime ve anlık toplumsal göstergelere bağlıdır. Dolayısıyla, müziği multidisipliner bir *bilim* olarak incelemek, doğal yapının gerektirdiği şartların dışında, yüzyılım ihtiyaçlarına yöneliktir çünkü müzik çoklu bir yapıya bağlıdır. Bu özellik, anlayış olarak da, kavranması gereken bir özelliktir. Böylelikle burada önem kazanan, müziğin bir bilim olmasını tartışmaktan çok, bilim olma süreçleri olmaktadır.

\*Yrd. Doç.-Ordu Üniversitesi, MSSF Müzik Bölümü, deniz\_aydar@hotmail.com

### 1. 1. Müziğe Bilimsel Yaklaşım Yolları

Müziğe bilimsel yaklaşmak, ona, '*faaliyet olarak sanat*' (Becker,2013: 36) şeklinde bakmanın dışında, farklı bir bakış açısı gerektirir. Bunlardan birincisi, müziğin tek başına ortaya çıkmaksızın, tabanında belli bir tarih-toplum-kültür eksenini taşıdığı ve doğal olarak multidisipliner olduğu; ikincisi ise, müziğin bir sanat olarak, alt yapısında, sistematik kurallar bütünü olduğu ve belli bir disiplini taşımasıdır ki bu disiplin, farklı bir şekilde icrada kendini gösterir. Bu noktada, disiplin ve sistem kavramları önem taşımaktadır. Kaldı ki, disiplin ve sistem kavramları, müziğin bilim olmasındaki aşamalarda, zaman ve yüzyıl açısından farklılık gösterir. Bunun dışında, müziğe icra ve bilim temelli yaklaşıldığı zaman, sözüne edilen bu kavramlar, iki bakış açısını doğurur. Bunlardan birincisi, müziğe sadece *sesler etrafında dönen bir eylem* olarak bakmak; diğeri ise, *kültür* olarak müziğe yaklaşmaktır. Kültür olarak müziğe yaklaşıldığı zaman, müziğin bilimsel ve çok disiplinli yönü, doğal olarak merak uyandırmakta ve bireyi araştırmaya yöneltmektedir.

Müziğe bilimsel yaklaşım yolları, eski çağlardan bu yana çeşitli şekillerde kendini göstermiş ise de, bu yöndeki bakış açısının ancak 19. yy.kseninde kuvvetlenmesi, müzik-bilim ve bu ekseninde gelişen multidisiplin anlayışının, değişim olarak başka bir yönünü sergilemektedir. Bu anlamda, birçok alanla özde birleşik olan müzik, yaklaşım itibarı ile sürekli bilimsel perspektifteki arayışını sürdürmektedir. Bu yaklaşıma, kabataslak '*bilimsel müzik incelemesi*' (Özer, 1997: 25) denilirse, bu inceleme, müziği, farklı disiplinler içerisinde var olan bilimsel yaklaşımlarla incelemeyi; ya da, kendi alanı ile ilgili bilimsel yaklaşım yolları üzerinde araştırma yapmayı gerektirir. Bu tarz bir müzik- bilim incelemesi, müziğin diğer alanlarla ilişkisini daha da netleştirmekte, aynı zamanda müziğin bilim olma süreçlerini de tarih çağları boyunca etkilemiş bulunmaktadır.

Görüldüğü üzere, *multidisipliner bir bilim* olarak müziği incelerken, sesler etrafında dönen bu alanın, kültürel tabanı yoğunluk kazanmakta ve bilimsel yaklaşım yollarını, öncelikle müziğin doğal disiplinleri olan tarih-toplum-kültür üçlüsü yansıtmaktadır.

### 1. 2. Tarih-Toplum- Kültür Bazında Müzik

*"İnsanoğlu bir ses evreninin içinde doğar, onunla iç içe yaşar, algıladığı seslerle etkileşim içinde bulunur. Tarih öncesi çağlardan başlayarak insanoğlu, işittiği sesleri çözümlenmeye, değerlendirmeye çalışmış, çağlar içinde sesleri düzenlemekte ustalaşarak bir anlatım biçimi yaratmıştır"* (Say, 2010: 15).

Bu paragraftaki, '*etkileşim, çözümlenme, değerlendirme ve anlatım biçimi*' kavramlarından yola çıkılarak, müziğin bir ses malzemesi olmasının dışında, bu evrendeki bilimsel kodların başlangıcı ve toplum pratiklerindeki tarih kültür varlığı hakkında bilgilere ulaşılabilir. Çünkü sözüne edilen kavramlar, hayatın genelini yansıtan sosyo-kültürel ve tarihi oluşumlar içerisinde eyleme dönüşerek, başlı başına bir müzik tarihi ve kültürü yaratmış, toplum bazında müzik üzerine düşünme fırsatı vermiştir.

Anlatılanlardan hareketle, *müzik üzerine düşünmek*, ilk etapta önem taşımaktadır. Çünkü bu şekilde bir düşünce tarzı, insanoğlunu, oluşturulan, değişen ve gelişen kültürel ortamlar içerisinde müziği bilimsel olarak incelemeye itmiş; bu alanı, zamana yönelik olarak, tarih ve toplum pratikleriyle araştırmaya yöneltmiştir. Buna bağlı olarak, tarih ve toplum birleşenindeki kültür yapılanmalarının, düşünce tarzını etkilemesiyle, müziğe eski çağlardaki mitolojik yaklaşımlar, zamanla ritüel ayinlerden, geleneksel bir yapıya dönüşmüş, daha ileriki yüzyıllarda, ulusçuluk akımlarıyla birlikte, müzikte modern oluşumlar başlamıştır. Bütün bunlar, dünya üzerinde var olan toplumların oluşturdukları tarih ve onun üzerine şekillenen müziksel yapılanmalardır. Bu tür müziksel oluşumları incelemek ise, değişen toplum ve tarih okumalarına bağlıdır.

Müziği oluşturan tarihi çağların başlıca bir müzik tarihi ve kültürü yarattığı göz önüne alınırsa, oluşturulan kültürel edimler, belli bir zaman sürecinde oluşmuş olayları içine alan çeşitli müziksel dönemlerden, serbest düşünce akımlarına kadar gider ki, bu düşünce akımları modern ve modern-sonrası dönemlerde kendini fazlasıyla gösterir.

Bunun dışında, müzik yaşantıları, toplum kültürü (ürünü) olarak düşünüldüğünde, '*müziğin erken toplumlardaki kökenleri*' (Finkelstain, 2000: 9), çok eski çağlardaki mitolojik anlatılara dayanır. Bu anlatılar, çok tanrılı dönemin tanrısal diliyle olduğuna inanılan hikâyelerdir ki, bu hikâyeler daha sonra, avcılık ve toplayıcılıkla yaşayan küçük toplulukların, doğa ile savaşımını şekillendiren ilkel danslara dönüşmüş ve zamanla göçebe toplulukların halk eksenli geleneksel müziğini yaratmıştır. Bu anlamda müzik, dans ve sözle birleşmiş, gelenek çerçevesinde ele alınan

kültür, modern zamanlara doğru oluşan toplum kavramının gelişkin bir şekilde ortaya çıkmasıyla, eğitim bazlı ulus müziğini ve giderek tüketim müziğini yaratmıştır. Burada tarihi ve toplumsal olarak ele alınan müziksel yaklaşım, zamana dair gerçek olguları içine almasıyla birlikte, bir tür müzik üzerine düşünme pratiğidir. Bu tür pratikler çeşitli müzik ortamlarını doğurduğu gibi, aynı zamanda etkilemiştir. Çünkü müzik kültürü denilen müziksel yaşayış biçimleri, toplum ürünü olduğu kadar, bilimsel anlamda uzman yaklaşımlarına bağlı olarak da etkilenir.

Görüldüğü üzere, hayatın içinde *multidisiplin* taşıyan ve öz olarak birleşik durumda olan tarih-kültür-toplum eksenini, çok çeşitli bakış açılarıyla incelen müzik ortamları doğurmuş, düşüncelerle şekillenen bilimsel yaklaşımları da çoğaltmıştır.

### 1. 3. Sistem ve Disiplin Olarak Müzik (Müziğin Bilim Olma Süreçleri)

Başlıkta sözüne edilen disiplin ve sistem kavramları, *müzik pratiğini çözümleme ve gözlem* olgularını içine alarak, icrasal müziği yüzyıllar boyunca teorik bir yaklaşımla inceleme ihtiyacından doğmuş; ortaya konan sistematik yaklaşımlar, müziğin içinde var olan disiplini farklı boyutlara taşımıştır. Bütün bunlar müziğin bilim olma süreçleri ile ilgilidir. Bu anlamda, zaman sürecinde müzikte ortaya konan sistematik yaklaşımlar, bir takım disiplinlerle incelenmiş, daha sonra müzik ayrı bir disiplin olarak, metoda yönelik çalışmalarla kendini göstermiştir. Bu metodolojik yaklaşım, netliği kesin olarak kanıtlanamayan, '*soyut bilim yasalarını*' (Uslu, 2006: 3) ortaya koymuştur.

Söz konusu olan müzik alanında bahsedilen bilim yasaları, alanın sosyal değişim süreci ile ilgili olarak kesinlik kazanamamakta ve daha çok *yüzyıl sürecindeki* bilimsel yaklaşımlarla kendini göstermektedir. Bahsedilecek olunursa, ilk etaptaki yaklaşım bilimsel olmaktan daha çok, ortaçağ skolastik düşüncesini temsil eden, maneviyata dair astrolojik müzik çalışmalarıdır ve bugün *irrasyonel bilim* olarak adlandırılır. Burada gözlem ön planda olmak kaydıyla, müziğin daha çok felsefi ve matematiksel alan itibarı ile incelenmesi söz konusu olup, gökyüzündeki yıldız, gezegen ve burç hareketlerine göre seyreden ses matematiği ve hareketlilik ön planda olmuştur. Dolayısıyla sayılarla işleyen müzik yaklaşımı, bir anlamda manevi hayatı yansıtan bir öge olarak insan ruhunu açıklamakta ve yazılı kaynaklarda yer bulmaktadır. Bunun kökeninde ise antik yunan ilk medeniyetinin açıklamaları mevcuttur. Kaldı ki bu zaman dilimi içerisinde bir filozof gurubu astroloji ile müzik arasındaki ilişkiyi reddetmiş ve ses olgusu üzerine daha sistematik çalışmalar yapmışlardır.

Bir diğer yaklaşım, daha çok 19.yüzyıldaki olaylarla gelişen, batılı anlayışın etkisiyle şekillenen modern yaklaşımdır ki, bu da, dünya tarihindeki müzikal ulusçuluk akımlarının kök saldığı 20. yüzyıldır. Burada, kurumsal müzik eğitimine yönelik bilimsel yaklaşımlar söz konusudur ve müzik üzerine, müziksel yollarla bilim yapmak esastır. Dolayısıyla, *modern müzikoloji* çalışmaları başlamış ve tüm dünyada müziksel kökler aranmaya başlanmıştır. Böylelikle Batı ve Doğu medeniyet müzikleri çeşitli açılardan araştırılmaya ve tartışılmaya çalışılmıştır. Eğitimde *idealist metod* kavramı üzerinde durulmuş, müziğe ideal bir icra disiplini olarak bakılmıştır. Evrenselliğe ulaşma, müzikte ana düşünce tarzı olmuştur. Önemli olan, ulus kavramından yola çıkan medeniyet müziğidir.

Müziğin bilim olma aşamalarını etkileyen bir diğer yaklaşım ise, içinde bulunduğumuz 21. yüzyıl pratiğindeki yaklaşımdır. Bu yaklaşımda daha çok, müziğin multidisipliner yönü ön plana alınarak, değişen ve çeşitli açılardan çözümlüğe ulaşan müziğin, toplumun değişen pratikleri ile incelenmesi sağlanmaktadır. Bu anlamda, müzik ve toplum pratikleri, 21.yüzyılın *tüketim* mantığında ele alınarak, müzik olgusu serbest bir takım disiplinlerle araştırılıp, çeşitli başlıklarda makalelere konu olabilmekte ve farklı disiplinlerle birlikte ele alınabilmektedir. Dolayısıyla müzik konusunda uzman kişiler, diğer alanlardaki uzmanlarla bir araya gelerek, özellikle istatistik çalışmaları yapmaktadır. Bu tarz bir çalışma, değişen yüzyıl anlayışı ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Burada müzik ve toplum birleşeninin daha farklı sistematik oluşumları söz konusudur.

Sözüne edilen bilimsel yaklaşımlar, temel yaklaşımların yanında aynı zamanda, müziğin değişen zaman dilimlerindeki bilim olma süreçleri olup, yetenek ve yaratıcılık unsurunu etkileyen önemli disiplin üretimleridir.

## 2. SONUÇ

En ideal anlamıyla temsili bir icra sanatı olan müzik, yüzyıllar çerçevesindeki değişimini, gerek eylem olarak, gerekse anlayış çerçevesinde gerçekleştirmiş, taşıdığı multidisipliner bilim özelliğini, hayatın başlangıcından itibaren, içinde bulunduğumuz döneme kadar farklı şekillerde korumuştur. Dolayısıyla, müziğin öz yapısındaki yeteneğe ve yaratıcılığa yönelik olarak işlevini sürdüren sanat boyutu, hem farklı disiplinlerle birlikte alanın bilim olma sürecini kuvvetlendirmiş,

hem de, ilgili alanın bilimsel yönü, sanatsal çerçeveyi genişleterek, gelişen zaman sürecinde multidisipliner sahaya katkıda bulunmuştur. Bu anlamda bütün zamanları kapsayan ve hayatı olduğu kadar, müzik hayatını da şekillendiren eğitim olgusu ve gelişen teknoloji, bütün bu süreci şekillendiren ana yapılardan iki tanesidir. Çünkü farklı disiplinler çerçevesindeki müzik-bilim incelemesi, ilk etapta alet kullanma, eğitim ve bu anlamdaki düşünce şekillenmesiyle oluşmuştur. Dolayısıyla bu ve bunun gibi üzerine çok farklı şekillerde konuşulan ve konunun temelini oluşturan müziğe bilimsel yaklaşım, sınırı olmayan, değişen toplum şartlarına göre ileriki yüzyıllarda da şekillenecek olan bir konu olup, müziğin diğer alanlarla ilişkilerini daimi canlı tutacaktır.

#### **KAYNAKÇA**

- Becker, S. H. (2013). *Sanat Dünyaları*. (Çev: E. Yılmaz). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Finkelstain, S. (2000). *Müzik Neyi Anlatır*. (Çev: M. H. Spatar). İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Özer, Y. (1997). *Bilim Perspektifinde Müzik*. (1.Baskı). İzmir: Eylül Yayınları.
- Say, A. (2010). *Müzik Nedir, Nasıl Bir Sanattır?* (İkinci Basım). İstanbul: Evrensel Basım Yayın.
- Tekin, S. H. (2014). *Müzik Bilimine Doktriner Yaklaşımlar*. (Birinci Basım). Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Uslu, R. (2006). *Müzikoloji ve Kaynakları*. (1.Baskı). İstanbul: İTÜ Vakfı Yayınları.